

Какво предлага „Зелени закони“ в законодателството за енергетиката и климата?

48-то Народно събрание се очертава като поредното, което няма да изкара пълен мандат. Това се вижда и от от многобройните предложения за законодателни промени, чиято основна цел е да подкрепят очертаващата се нова предизборна кампания. От „Зелени закони“ сме длъжни да припомним на народните представители, че енергетиката е една от областите, в която се нуждаем от сериозни законодателни промени, които да интегрират всички настоящи и бъдещи (в процес на подготовка) енергийни правила, резултат от „зелената сделка“ и „енергийния преход“. В идеалния случай тези промени следва да започнат с нови Закон за енергетиката (ЗЕ) и Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) и да преминат през цялостен преглед и осъвременяване на енергийното законодателство на всички нива. Не търпят отлагане законодателни промени, свързани със засилване контролиращите функции на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) върху търговията с енергия (особено борсовата и износа) и намаляване на влиянието ѝ върху ценообразуването на производството, преноса и доставките на енергия.

Смятаме също така, че е необходимо законодателно уреждане за търсене на отговорност за далаверите и провалите в енергетиката за последните двадесет и две години – чрез съответни допълнения в съществуващите или специален закон за целта.

Припомняме, че сега действащото национално климатично законодателство е слабо и се нуждае както от съществени промени на Закона за ограничаване изменението на климата (ЗОИК) или нов климатичен акт, така и от цялостна подзаконова база за прилагането на това законодателство.

От изключителна важност е да се изчистят законовите препятствия, които съществуват пред масовото и качествено прилагане на мерките за енергийна ефективност във всички сфери на живота. Това трябва да се направи както с подобряване на законодателството, така и с изваждането на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) от Министерството на енергетиката (МЕ) и оформянето ѝ в държавна агенция с методологически и контролни функции.

За да се облекчат процедурите, свързани с бързото развитие на ВЕИ технологии, особено за собствено потребление на енергия в бита и в малкия и среден бизнес, както и с масовото изпълнение на проекти за енергийна ефективност, са необходими значителни промени в Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Проектът "Граждани и експерти за прилагане на зелените закони," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Сдружение за изследователски практики и при никакви обстоятелства не може да се приема, че той отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България. www.activecitizensfund.bg

Разбира се горната законодателна рамка изглежда непосилна за настоящия хилав парламент, но въпреки това се надяваме да могат да се приемат следните приоритетни законодателни инициативи:

1. Промени в ЗЕВИ и ЗЕ, които да поставят министъра на енергетиката във функционална зависимост от вицепремиера, отговорен за създаване и прилагане на политиките, свързани с промените на климата при създаването на стратегически документи и законодателни инициативи в сектора. Изпълнението на тези политики да бъде подложено на регулярни проверки за съответствие с ангажиментите на страната за климатичните политики и политиките по опазване на околната среда от външни институции.
2. Промени в ЗЕ, с които се засилват възможностите на КЕВР за контрол на пазара на енергия и прозрачността на този контрол, включително като се отнеме възможността на Комисията да налага по-ниски санкции (прилагане единствено на санкции и глоби, които ще изхвърлят нарушителите от пазара).
4. Промени в ЗЕВИ и ЗЕ в посока на реално облекчаване на производството на енергия за лични нужди по целия цикъл, като в същото време се блокират възможностите да станеш от просюмър само производител на енергия за пазара. Потреблението да е обвързано с производството, за да се избегне излишно пренасяне на енергия и трансформиране, което увеличава технологичните загуби.
5. Промени в ЗЕВИ и ЗЕ, с които да се даде възможност за бързо и облекчено стартиране на енергийни общности.
6. Обвързване на всякакво законодателство, свързано с производството на енергия в морските пространства, с наличието на Морски пространствен план, а не с лобистки схеми и със създаване на нови административни тежести тип „полуобществени съвети“, „комисии“ и други подобни.
7. Ликвидиране на БЕХ и реструктуриране на НЕК с цел запазване на работещите му „елементи“ като отделни самостоятелни дружества, изчистването на бюрокрацията и подчинението на политически схеми, точенето на пари от ФСЕС към НЕК и от НЕК към частни субекти и т.н.